

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) (jud: S. Daguța)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Pahopol, V. Sîrbu, V. Negru)

DECIZIE

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Roșca Nicolae, prin intermediul avocatului
Canțer Oleg,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Roșca Carolina
împotriva lui Roșca Nicolae cu privire la partajarea proprietății comune în
devălmășie și încasarea cheltuielilor de judecată,

cererea reconvențională depusă de Roșca Nicolae împotriva Carolinei Roșca
privind încasarea sumei de 145425,5 lei cu titlu de 1/2 cota-parte a datoriei
comune,

împotriva încheierii din 19 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 20 august 2014, Roșca Carolina s-a adresat în instanța de judecată cu
cerere împotriva lui Roșca Nicolae, ulterior concretizându-și cerințele, a solicitat
împărțirea în mod egal bunurile (imobile și mobile) proprietate comună în
devălmășie, prin atribuirea în proprietatea lui Roșca Nicolae a apartamentului
xxxx, iar apartamentul xxxxx, fiind atribuit în proprietatea Carolinei Roșca;
încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 4-8, 33-37, 153-154)

Ulterior, la data de 21.11.2016, reclamanta a mai înaintat o cerere de
concretizare a pretențiilor, în sensul majorării acestora prin care a solicitat instanței
și evacuarea pîrîtului din imobilul xxxxx (f.d. 228).

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că, la data de
22.01.2005 a încheiat căsătoria cu pîrîtul Roșca Nicolae. Din căsătorie s-au născut
copii xxxxx. Ulterior, căsătoria între ei a fost desfăcută prin hotărîrea Judecătoriei
Ciocana mun. Chișinău din 22.01.2013, care a devenit definitivă la data de
20.02.2014, în temeiul deciziei Curții de Apel Chișinău din 20.02.2014. După
desfacerea căsătoriei domiciliul copiilor a fost stabilit cu reclamanta.

A menționat reclamanta că, în timpul căsătoriei au fost agonisite bunurile
imobile: apartamentul xxxxx, cu valoarea cadastrală de 306282 lei, evaluat
conform contractului de investiții din 30.10.2007 la prețul de 24711 euro) și
apartamentul xxxxx, cu valoarea cadastrală de 21337 lei), bunuri ce nu au fost
partajate la momentul desfacerii căsătoriei.

Din considerentul că nu se poate ajunge la un numitor comun cu pîrîtul în privința partajării imobilelor, reclamanta a solicitat împărțirea bunurilor materiale comune prin atribuirea în proprietatea exclusivă a reclamantei apartamentului xxxxx, cu valoarea cadastrală de 306282 lei, evaluat la prețul de 24711 euro), evacuarea pârâtului din imobilul respectiv, atribuirea în proprietatea exclusivă a pîrîtului apartamentului xxxxx, cu valoarea cadastrală de 21337 lei), compensarea cheltuielilor de judecată.

În drept reclamanta și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. art. 2, 19-21, 25-26 Codului Familiei, art. art. 371, 373 Codului civil al RM.

La data de 17 iunie 2016, pîrîtul Roșca Nicolae a înaintat acțiunea reconvențională împotriva Carolinei Roșca, prin care a solicitat recunoașterea sumei de 290851 lei datorita comună, împărțirea bunului imobil în cote-părți diferențiate, ținându-se cont de datoria comună de 290851 lei (f.d. 162-163).

Ulterior, la data de 15.09.2016, pîrîtul a înaintat cererea cu privire la modificarea cerințelor din cererea reconvențională, prin care a solicitat încasarea sumei de 145425,5 lei cu titlu de 1/2 cota-parte a datoriei comune din suma de 290851 lei ce rezultă din contractul de credit nr. S100053 din 23.06.2010 încheiat cu BC”Moldova Agroindbank”SA.

În motivarea acțiunii reconvenționale Roșca Nicolae a indicat că, Roșca Carolina prin cererea de chemare în judecată a solicitat atribuirea în proprietatea exclusivă a sa a apartamentului xxxxx și atribuirea în proprietatea exclusivă a pîrîtului a apartamentului xxxxx, iar Roșca Nicolae prin cererea reconvențională a solicitat scoaterea din masa bunurilor proprietate în devălmășie a apartamentului xxxxx din considerentul că imobilul dat a fost procurat de către el la data de 30.04.2003, anterior înregistrării căsătoriei cu Roșca Carolina (a. 2005) și nu poate constitui obiect al partajării proprietății în devălmășie.

A mai menționat Roșca Nicolae că, conform certificatului nr. 10013 din 01.06.2016 eliberat de către BC „Moldova-Agroindbank”SA, în baza contractului nr.S 100053 din 23.06.2010 a beneficiat de un credit pe termen lung în sumă de 160000 lei și un alt credit în sumă de 24600 lei. Din creditul de 160000 lei, Roșca Nicolae a rambursat suma de 48024 lei - creditul, suma de 103611,28 lei - dobânda și suma de 2639,73 lei - comisioane, iar creditul în sumă de 24600 lei a fost rambursat de către Roșca Nicolae integral.

A indicat Roșca Nicolae că, creditele menționate au fost contractate pentru finisarea reparației apartamentului xxxxx.

A precizat pârâtul Roșca Nicolae că suma de 290851 lei (48024 lei + 103611,28 lei + 2639 lei + 111976 lei + 24600 lei) constituie o datorie comună și urmează a fi încasată 1/2 cotă-parte din contul Carolinei Roșca, ceea ce constituie suma de 145425,50 lei.

Prin hotărârea din 18 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Carolina Roșca împotriva pîrîtului Nicolae Roșca; s-a recunoscut dreptul de proprietate comună în devălmășie a lui Nicolae Roșca și Carolina Roșca asupra apartamentului xxxxx, cu suprafața totală de 47,6 m², evaluat conform contractului de investiții din 30.10.2007 la prețul de 24711 euro; s-a încetat proprietatea comună în devălmășie a lui Nicolae Roșca și Carolina Roșca asupra bunului imobil amplasat xxxxx, cu suprafața totală de 47,6 m², prin împărțire în natură cu atribuirea în proprietatea

exclusivă Carolinei Roșca a apartamentului xxxxx, cu suprafața totală de 47,6 m², evaluat conform contractului de investiții din 30.10.2007 la prețul de 24711 euro; s-a încasat de la Carolina Roșca în beneficiul lui Nicolae Roșca suma în lei moldovenești echivalentă cu valoare a 12355,50 euro conform cursului valutar BNM la data efectuării plății, cu titlu de sulta bănească pentru 1/2 cota parte a lui Nicolae Roșca, transmisă în proprietatea exclusivă Carolinei Roșca, pentru echivalarea cotelor părți atribuite prin împărțirea bunului comun; s-a evacuat Nicolae Roșca din apartamentul xxxxx; s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Carolina Roșca împotriva lui Nicolae Roșca în partea pretenției de împărțire a bunului imobil - xxxxx; s-a respins ca neîntemeiată acțiunea reconvențională înaintată de Nicolae Roșca împotriva Carolinei Roșca privind încasarea sumei de 145425,5 lei; s-a încasat de la Nicolae Roșca în beneficiul Carolinei Roșca suma de 150 lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub formă de taxă de stat achitată în beneficiul statului la depunerea cererii de chemare în judecată; s-a încasat de la Nicolae Roșca în beneficiul statului suma de 196,20 lei cu titlu de cheltuieli poștale suportate de instanța de judecată în prezenta cauză civilă.

Prin încheierea din 13 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs apelurilor depuse de Carolina Roșca, prin intermediul avocatului Organ Elena, și Roșca Nicolae, prin intermediul avocatului Canțer Oleg; s-a acordat apelantei Carolina Roșca termen de 10 zile de la data recepționării încheierii nominalizate să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 3600 lei; s-a acordat apelantului Roșca Nicolae termen de 10 zile de la data recepționării încheierii nominalizate să depună apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 3272 lei; s-a stabilit pentru data de 19 septembrie 2017, ora 12:00 ședința de judecată pentru soluționarea chestiunii cu privire la acceptarea pe rol și după caz examinarea în fond a cererilor de apel depuse de Carolina Roșca, prin intermediul avocatului Organ Elena, și Roșca Nicolae, prin intermediul avocatului Canțer Oleg.

Prin încheierea din 19 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea Carolinei Roșca de prelungire a termenului de depunere a apelului motivat; s-au restituit cererile de apel depuse de Carolina Roșca, prin intermediul avocatului Organ Elena, și Roșca Nicolae, prin intermediul avocatului Canțer Oleg, împotriva hotărârii din 18 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana.

La 30 octombrie 2017, conform plicului poștal anexat (f.d. 41, vol. II), Roșca Nicolae, prin intermediul avocatului Canțer Oleg, a declarat recurs împotriva încheierii din 19 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău solicitând repunerea în termen a recursului din motiv că încheierea motivată din 19 septembrie 2017 a fost recepționată la sfârșitul lui octombrie 2017, cu casarea acesteia.

În motivarea recursului s-a invocat că, încheierea contestată urmează a fi casată, deoarece recurentului nu i-a fost expediată încheierea de a nu da curs. Or, această încheiere a fost adoptată la 13 iunie 2017 în timp ce citația pentru ședința de judecată numită pentru 19 septembrie 2017 a fost recepționată de recurent abia la 02 septembrie 2017.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea contestată a fost emisă la 19 septembrie 2017 și a fost expediată în adresa participanților la proces la 10 octombrie 2017, conform scrisorii de însoțire (f.d. 37), însă date despre recepționarea acesteia lipsesc.

Recurentul în textul cererii de recurs a menționat că încheierea contestată a fost recepționată la sfârșitul lunii octombrie.

Colegiul menționează că alte înscrisuri ce ar confirma recepționarea încheierii contestate înaintea termenului indicat de către recurent, la materialele cauzei lipsesc.

În contextul dat, Colegiul consideră că recursul este în termen și nu este necesar de a fi repus în termen Roșca Nicolae.

Concomitent, Colegiul menționează că, deoarece încheierea din 19 septembrie 2017 a fost contestată doar de către Nicolae Roșca, instanța ierarhic superioară se va expune asupra legalității actului de dispoziție contestat doar în partea ce vizează restituirea apelului depus de Nicolae Roșca, prin intermediul avocatului Canțer Oleg, împotriva hotărârii din 18 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Nicolae Roșca, prin intermediul avocatului Canțer Oleg, în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Conform materialelor dosarului s-a stabilit că Roșca Nicolae nefiind de acord cu soluția adoptată de către instanța de fond, a contestat-o cu apel la 10 februarie 2017. (f.d. 245, vol. II)

Prin încheierea din 13 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs apelului depus de Roșca Nicolae, prin intermediul avocatului Canțer Oleg; s-a acordat apelantului Roșca Nicolae termen de 10 zile de la data recepționării încheierii nominalizate să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 3272 lei; s-a stabilit pentru data de 19 septembrie 2017, ora 12:00 ședința de judecată pentru soluționarea chestiunii cu privire la acceptarea pe rol și după caz examinarea în fond a cererii de apel depusă de Roșca Nicolae, prin intermediul avocatului Canțer Oleg.

Prin încheierea din 19 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Roșca Nicolae, prin intermediul avocatului Canțer Oleg, împotriva hotărârii din 18 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana.

Colegiul indică că conform materialelor dosarului s-a stabilit cu certitudine că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Roșca Nicolae a fost adoptată la 13 iunie 2017, însă date privind expedierea acesteia în adresa apelantului Roșca Nicolae lipsesc.

Tot aici, este de notat că, la dosar este anexat avizul de recepție, însă din avizul dat nu se deduce că instanța de apel ar fi expediat în adresa apelantului inclusiv și încheierea de a nu da curs cererii de apel.

Sub aspectul dat, Colegiul va reține argumentele recurentului conform cărora în plicul expediat de către instanța de apel și recepționat de către acesta a fost doar

citația de înștiințare a părților privind examinarea cauzei ce a fost numită pentru data de 19 septembrie 2017, iar încheierea de a nu da curs cererii de apel lipsea.

Ori, o altă confirmare care ar demonstra faptul că recurentul – apelant ar fi cunoscut despre copia actului de dispoziție emis de către instanța de apel în legătură cu lichidarea neajunsurilor la materialele cauzei nu se regăsește.

Deci, nerecepționarea încheierii de a nu da curs apelului adoptată de instanța de apel denotă cu certitudine necunoașterea sau după caz, neinformarea apelantului despre obligativitatea de a înlătura neajunsurile stabilite în încheierea instanței de apel din 13 iunie 2017.

În asemenea circumstanțe, Colegiul decelează că Roșca Nicolae nu a avut posibilitatea să cunoască despre neajunsurile cererii de apel și de a le înlătura.

În această ordine de idei, instanța de recurs indică că instanța de apel incorect a restituit recurentului cererea de apel, deoarece acesta nu a fost informat despre neajunsurile cererii de apel și termenul care i-a fost acordat în vederea înlăturării acestora.

Astfel, în concluzia celor descrise supra, este de menționat că încheierea din 13 iunie 2017 prin care nu a fost dat curs cererii de apel depusă de Roșca Nicolae nu i-a fost adusă la cunoștința acestuia, ori, la materialele dosarului lipsește o confirmare în aceste sens.

Respectiv, în speță, nu se poate afirma de o exercitare cu rea credință a drepturilor procedurale de către recurentul care nu a înlăturat neajunsurile cererii de apel necunoscând despre acestea și nu din alte considerente care ar putea fi interpretate ca un abuz de drepturi procedurale.

Astfel, s-a stabilit cu certitudine că recurentul nu a cunoscut despre neajunsurile cererii de apel și nu a avut posibilitatea de a le înlătura, iar instanța de apel restituind cererea de apel încalcă recurentului dreptul de acces la justiție prevăzut de art.6 CtEDO. Ori, recurentul este predispus să-și exercite dreptul său – prin folosirea căii de atac, doar că nu i se creează condiții în aceste sens.

În consecință, Colegiul notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (*CtEDO, hotărârea Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982*). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (*CtEDO, hotărârea Airey vs. Irlanda din 09.10.1979*).

În atare ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii contestate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului lui Roșca Nicolae de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Mai mult ca atât, instanța de judecată constatând lipsa temeiurilor de încălcare a recurentului în exercitarea drepturilor procedurale, urmează să acorde facilități rezonabile de fapt și de drept pentru a accede la o instanță, adică trebuie să asigure efectivitatea dreptului de acces.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod

echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că argumentele invocate de către recurent sunt întemeiate și confirmate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierea instanței de apel din 19 septembrie 2017 în partea restituirii apelului depus de Roșca Nicolae, prin intermediul avocatului Canțer Oleg, împotriva hotărârii din 18 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana și în această parte va remite cauza la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Nicolae Roșca.

Se casează încheierea din 19 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Roșca Carolina împotriva lui Roșca Nicolae cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie și încasarea cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională depusă de Roșca Nicolae împotriva Carolinei Roșca privind încasarea sumei de 145425,5 lei cu titlu de 1/2 cota-parte a datoriei comune, în partea restituirii apelului depus de Roșca Nicolae, prin intermediul avocatului Canțer Oleg, împotriva hotărârii din 18 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana și în această parte se remite cauza la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală